

O P O R T U N I T Ă T I M O D E R N E

EBSCO - UN SPAȚIU
INFORMAȚIONAL
PERFORMANT

Valentina TOPALO,
șef CD al ONU

Rîndurile care urmează se doresc a fi o comunicare aniversară, la exact 10 ani de la debutul în luna octombrie a anului 1999 a Proiectului EBSCO / eFL Direct Publishing, proiect de cooperare între Institutul pentru o Societate Deschisă, Budapesta și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova. Obiectivul principal al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova și al OSI Budapesta a fost fondarea unui consorțiu cu servicii noi pentru utilizatori, care să ofere acces la resurse electronice științifice ale vendorilor din toată lumea.

La începutul anului 2001, directorii de biblioteci au luat decizia înființării unui Consorțiu care întrunea 16 biblioteci, dintre care 10 din sistemul de învățământ, 3 academice și 3 publice. Obiectivul principal al Consorțiului eFL Direct Moldova, stipulat în Memorandumul de Acord, este edificarea națională, biblioteconomică și științifico - culturală. Astfel, din 2001, prin intermediul Consorțiului, Biblioteca Ști-

ințifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți s-a conectat la circuitul internațional al informației științifice.

**10 ani de comunicare =
10 ani de succes**

Cifra indică tinerețea Consorțiului eFL Direct Moldova, dar și maturitatea lui: sînt 10 ani pentru că am învățat să ne adaptăm cerințelor mereu crescînde ale cititorilor noștri (trebuie de ținut cont de faptul că EBSCO se adresează celor preocupați de știință) și să le răspundem prin promovarea activităților de popularizare a bazelor de date în scopul realizării unui dialog real între domeniul științei și cercetătorii universitari. Activitatea în Consorțiu BȘU a început prin formarea personalului în cadrul Școlii de Biblioteconomie, operație continuată la orele de formare profesională instituțională, mai apoi la locul de muncă în vederea accesării cît mai eficiente a acestei baze de date.

Prioritățile comunicării științifice:

- conectarea la Consorțiu a însemnat aprofundarea cercetării științifice, care a devenit posibilă prin ac-

cesarea bazelor de date ale companiei EBSCO, fapt ce oferă un grad înalt de comunicare științifică, și o șansă în plus masteranzilor, licențiaților, doctoranzilor.

- comunicările cu această bază de date sunt mai mult decât un schimb de informații, ele înseamnă interacțiuni, generare de idei noi și motivații noi, un *brainstorming*, un dialog care evoluează spre colaborare durabilă;

- realizarea comunicării externe este extrem de importantă pentru reforma instituției în litera Procesului de la Bologna, astfel constituindu-se un alt stil de cercetare, o altă atitudine față de acest proces.

- 4 300 de navigatori au accesat on-line EBSCO Publishing;

- utilizatorul bălțean a descoperit chipul complex al 13 baze de date EBSCO, una dintre cele mai interesante edituri ale secolului XX (fondată în 1944 de Elton Bryson Stephens (EBSCO). Sintagma eIFL Direct are expresie echivalentă în limba română Informația Electronică Directă pentru Biblioteci ;

- 214 de CD-Romuri, 58 de DVD-Romuri, ori 272 de medii noi cu acces off-line;

- 102 800 lei este cifra de achiziționare a produselor EBSCO Publishing - problemă spinoasă: prețuri prohibitive;

- participare competentă a echipei de bibliotecari;

- comunicarea resurselor electronice a fost difuzată prin 63 de puncte de acces public pentru utilizatori;

- Anual, 1200 - 1400 de studenți din anul I de studiu, sunt familiarizați, în cadrul a 800 - 900 ore ale cursului Bazele

Culturii Informaționale, cu modalități de accesare a infrastructurii informaționale: Internet, pagina web a Bibliotecii, bazele de date EBSCO Publishing);

- Relațiile cu utilizatorii noii rețele de resurse sunt construite cu răbdare, prin parteneriat, oferind servicii tot mai diverse. În urma măririi volumului de produse electronice achiziționate, BȘU a putut satisface solicitările celor mai exigenți utilizatori.

Experiența

- Răspîndirea publicațiilor electronice EBSCO Publishing a început în 1999, din momentul lansării în Republica Moldova a Proiectului eIFL Direct.

- Ea se referă la 2 aspecte principale: 1) prezentarea rezultatelor științei într-o formă accesibilă pentru cercetători, masteranzi, licențiați, viitorii specialiști în diverse domenii și 2) înțelegerea de către aceștia a mesajului, a concepției și a modelului științific mondial. Inițial, EBSCO Publishing a livrat baza de date Academic Search în format CD-Rom (1), DVD-Rom (2), care au intrat în Biblioteca noastră la sfîrșitul anului 1999. În 2000 au intrat altele 32 CD, DVD-Romuri din EBSCO Publishing, care conțineau 5 baze de date cu o retrospectivă din anul 1984 pînă în iulie 2000. După 2001, BȘU a optat pentru ambele modalități de livrare a informației electronice, medii noi off-line și on-line. Bazele de date conțineau Academic Search Elite, Business Source

Premier, Newspaper Source Plus, Master File Premier, Comprehensive Medline plus full text - Medline, Russia Online Integrum, garantînd accesul la texte integrale din 3000 de reviste, ziare și comunicate de presă, precum și la peste 1300 de broșuri și referințe full text, în special în domeniul științelor sociale și umane.

Astăzi, eIFL Direct oferă 18 200 reviste, cărți, ediții de referințe, ziare în 13 baze de date dintre care 2 sunt oferite gratis:

- **Library, Information Science & Technology Abstracts** - bază de date care conține 600 de publicații periodice, cărți de biblioteconomie, cu retrospectiva din 1960 pînă în prezent, **Green File**, care oferă informații ce acoperă toate aspectele impactului uman asupra mediului. Baza de date oferă indexări și abstracte pentru 649 000 de înregistrări, și *Open Access full text* pentru 4700 de înregistrări. Acoperă subiecte ca poluarea, schimbarea climei, reciclare etc... Avem posibilități de accesare a bazei de date **JSTOR. Arts and Science Collection** - o bază de date Africană, care înglobează articole din economie, finanțe, limbă și literatură, sociologie, statistica, sociologie, studiul populației etc. În 2008, bibliotecilor - membre ale Consorțiului le-au fost oferite noi facilități: extinderea accesului la baze de date noi full-texte. Tehnologia motorului de căutare a fost supusă unei evoluții uimitoare. Din 2008, web-ul **EBSCO-host.com** este modificat, interfața e în limba rusă. Utilizatorii sunt înclinați să surfeze prin

urmărirea legăturilor sau printr-un clic interogază mai multe baze de date concomitent. Căutările se fac după titlul publicației, ISSN sau domeniu, avînd alături și un translator în 8 limbi. Rezultatele căutării oferă direcții spre bazele de date unde au fost găsite documentele. Acest mediu de comunicare a fost colorat cu elemente video, imagini, un fenomen pus pe rol în iulie 2008.

- Un punct de plecare pentru fiecare utilizator este **pagina web a Bibliotecii** prin care aceasta oferă informația direct, făcînd click pe bannerul EBSCO, apoi, tot ca pe o pagină web bine organizată, utilizatorul este invitat să citească din Blogul eIFL-OA, propunînd cititorilor să blogeze în teze de doctorat, în revista BȘU și în revistele Universității, scopul fiind de a ajuta autorii să-și dezvolte un stil de cercetare. Amintim în acest sens, publicațiile universitare *Confluente Bibliologice, Arta și Educație Artistică, Fizică și Tehnică, Limbaj și Context*. Pagina este interactivă, permite nu numai difuzarea, ci și culegerea de informații din Biblioteca digitală, din revista literară *Semn*. Remarcăm că prin *Pagina Utilizatorului* putem asigura colectarea reacțiilor celor care vizitează / vizualizează pagina (se pot pune întrebări, se pot face comentarii, utilizatorul își poate exprima părerile și ... poate felicita bibliotecarii cu **Ziua Bibliotecarului** ori cu ocazia altor sărbători și evenimente).

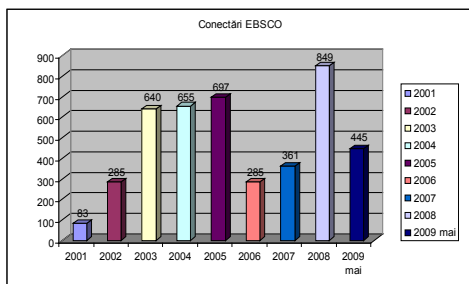
Viziunea Bibliotecii

Este vorba de clasarea pe una dintre cele 3 poziții naționale (în topul accesărilor din cadrul Consorțiului eIFL Direct Moldova, Biblioteca Științifică, conform evaluării făcute de experții

companiei, ocupă locul 2 după ASEM) la fiecare an accesat.

Utilizarea bazelor de date: 2001 - 83, 2002 - 285, 2003 - 640, 2004 - 655, 2005

- 697, 2006 - 285, 2007 - 361, 2008 - 849, 2009 (pînă în luna mai) - 445.

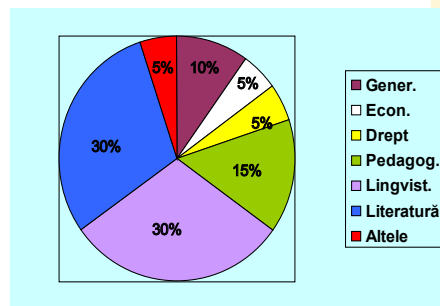
Indicatorii de la un la altul sunt diferiți din cauza insuficienței cunoașterii limbilor străine, a abilităților de a obține informații din Internet, conexiunea / viteza mică a Internetului. Nu trebuie să neglijăm faptul că majoritatea soluțiilor de acces nu au viteză considerabilă, ceea ce iarăși determină un anumit tip de accesare a EBSCO-ului. Din păcate, există și perioade *sombre*, cînd se produce deconectarea de la produsele companiei din motive de lipsă de finanțare.

Oricum, rezultatele a 500 de anchete difuzate studenților, cadrelor didactice în diverse perioade ale anului, certifică înțietatea în procesul de cercetarea acestor baze de date .

Noi realizăm distribuția cu valoarea adăugată a bazelor de date la 8 facultăți în cadrul orelor de Cultură Informațională, gama de produse, serviciile aferente (asistență tehnică, înainte și după informare, consultanță, training).

La fel, propunem soluții complexe și servicii profesionale - sisteme dezvoltate la solicitarea profesorilor universitari, cercetătorilor, masteranzilor.

Avînd în vedere că trăim într-o societate în care eficiența economică este un criteriu de apreciere al succesului, apare o întrebare legitimă: cît de profitabilă este, pînă la urmă, această bază de date și, în plus, cît de justificate sunt investițiile în programele de cercetare, în curricula universitară? Răspunsul îl dă ...statistica. Numai în 3 ani, au fost selectate la solicitarea masteranzilor peste 1100 de articole, care au fost plasate în mapa generală pentru uzul cercetătorilor din domeniile: drept, economie, logică, marketing, management, dreptul familiei, pedagogie, lingvistică, literatură, drept internațional. Au fost necesare ore de triere a informației, ore de documentare, exerciții de sinteză pentru o exegeză de această amploare.

Pentru cercetători concreți au fost create mape pe masa de lucru care conțineau tematica solicitată. La 27 de catedre au fost distribuite materiale promoționale cu conținutul articolelor selectate din EBSCO Publishing.

Marketing

Anual, de Ziua Universității, Zilele Bibliotecii la

Facultate, Zilele Bibliotecarului / Pedagogului, Zilele Tineretului, Ziua Creativității și Inovației, se desfășoară evenimente proprii în cadrul cărora sunt popularizate bazele de date ale EBSCO Publishing. Al doilea an la rând, se sărbătorește, la 14 octombrie, Ziua Internațională a Accesului Deschis (*Open Access Day*). De regulă, BȘU își desfășoară activitățile în această Săptămână conform mottoului: *Știința nu are Patrie, dar fiecare națiune are nevoie de știință. (Louis Pasteur)*. Sunt planificate manifestări științifice și de cunoaștere care au scop consolidarea / completarea cunoștințelor, completarea culturii de specialitate, generale, sunt sistematizate informațiile relevante din diverse baze de date, se precizează adresa corectă a companiei, interfața schimbată, se accesează articole în limbile engleză, franceză, rusă pentru sprijinirea manifestărilor științifice, se mediatizează aceste manifestări în mass-media locală și la Radio-Moldova Actualități.

Colaborări. Parteneriat

Principalele atuuri care plasează Biblioteca Științifică în topul celor mai active Biblioteci ale Consorțiului eIFL Direct Moldova: echipa de bibliotecari competenți și competitivi, care concep noile realizări științifice, tehnicile și tehnologiile ca pe niște oportunități pentru a progresa, care oferă servicii de calitate și au un grad înalt de profesionalism.

Rezultatele colaborării în cadrul Consorțiului.

Suntem implicați într-un proces continuu de dezvoltare a competențelor comune, comunicări / colaborări cu bibliotecarii – membri ai Consorțiului în cadrul seminarelor, trainingurilor naționale și internaționale.

Cum a schimbat *EBSCO Publishing* viața utilizatorilor din comunitatea universitară?

Mulți răspund că, în mod evident, a avut un impact considerabil. Cei care au de profitat cel mai mult sunt însă tinerii cercetători care beneficiază de o varietate de oportunități, ce le schimbă viziunea asupra vieții.

Referințe bibliografice:

1. Coravu, Robert. Imaginea Bibliotecii în mediul universitar: strategii de optimizare. [online]. Disponibil pe Internet: <URL: http://www.geosities.com/conanbibliotecarul/Comunicarea_Brasov.rtf.
2. Enache, Ionel; Maftai, Mihaela. Marketinul în bibliotecă. [online]. Disponibil pe Internet: <URL: <http://ebooks.unibuc.ro/filologie/enache-market/24.htm>
3. Funding, Joint. Councils Ad-hoc Group on Performance Indicators for Libraries. In: *The Effective Academic Library. A Framework for Evaluating the performance of UK Academic Libraries: A Consultative Report to the HEFCE, SHEFC, HEFCW and DENI...*The Councils, Bristol, March 1995.
4. Shepherd, E. Managing electronic records. In: *Records Management Journal*, 1944, vol. 4, nr. 1, p. 39-49.
5. University Grants Committee. In: *Report of the Committee on Libraries*, HNSO, London, 1997.